

Opdrachtformulering Placemaking Willemsluizen / Sixhaven

project Placemaking Willemsluizen / Sixhaven

datum 08-11-2021

Aanleiding, achtergrond en maatschappelijke opgave In de afgelopen jaren is een basis gelegd voor een aantal initiatieven en activiteiten en is een kleinschalig netwerk gecreëerd en bestaande versterkt. Het doel is dat het groene gebied een plek blijft voor ontmoeting en programmering aansluit op de behoefte en leefwereld van de bewoners, ondernemers en andere gebruikers van het gebied. Er is meer behoefte aan levendigheid in het gebied. Gelet op de groei van de stad, de nieuwe ontwikkelingen in Noord, de bouw van nieuwe woningen - en hiermee vestiging van nieuwe bewoners - is het belang dat bewoners elkaar (blijven) ontmoeten. Het doel is dat de inwoners van Noord van alle leeftijden en achtergronden zich meer welkom voelen in hun eigen publieke ruimte. Placemaking ziet de gemeente als een uitgelezen kans om deze vorm van maatwerk te bieden. Daarom is gekozen om voor de komende jaren opnieuw placemaking in te zetten voor Willemsluizen / Sixhaven gebied.

Opgave van het gebied **Willemsluizengebied / onderdeel van Sixhaven**
Het Willemsluizengebied ligt in het gebied Sixhaven. Een deel van het Willemsluizengebied is lange tijd in gebruik geweest voor de aanleg van Noord-Zuidlijn. Voor de gebiedsontwikkeling van Sixhaven is de gemeente vanaf 2018 bezig met het maken van toekomstplannen. Aangezien de uitvoering hiervan op zich liet wachten, en de Noord-Zuidlijn gereed is, is het terrein tijdelijk vrijgegeven in 2019 en 2020. De gemeente heeft destijds een uitvraag gedaan voor placemaking in het Sixhaven gebied. De tijdelijke invulling van het gebied is vervolgens vorm gegeven door placemakingsbureau. Het bureau heeft de initiatiefnemers bij elkaar gebracht onder noemer 'Buurthaven'. Deze bestaat nu uit een moestuinschool, een hondenspeeltuin, een kindertimmerwerkplaats, Gallische tafel, kunstwerk SAM, een rijdende koffiekar en jaarlijkse 'havenevenementen'. Voor deze tijdelijke activiteiten heeft de gemeente het gebied minimaal ingericht. Nu mag het verder verduurzaamd worden, en het placemakingsbureau krijgt hier een belangrijke rol in.

In mei 2021 heeft het college van B&W de gebiedsontwikkeling Sixhaven stil gelegd en wil dat het gebied een groen gebied blijft voor buurtbewoners. Dit betekent dat de gemeente budget vrij maakt om de tijdelijke inrichting van de openbare ruimte van het gebied te verbeteren én dat de initiatiefnemers langer mogen blijven in het gebied. Samen met de buurt gaat de gemeente op zoek hoe

het groene karakter van het gebied te versterken. Om het proces tot een breed gedragen en haalbare invulling te komen, zoekt het projectteam een procesbegeleider voor deze buurtinitiatieven.

Voor de komende twee jaar zijn we op zoek naar een placemakingsbureau die de procesbegeleiding en coördinatie van het tijdelijk gebruik en programmering van Willemsluizegebied (ook wel Buurthaven) gaat trekken. De gemeente wenst hier meer levendigheid en ruimte voor ontmoeting te faciliteren. We beogen verschillende activiteiten en evenementen in het gebied, zodat het beter benut wordt voor ontmoeting en bewoners aan activiteiten kunnen deelnemen. Dit draagt ook bij aan het versterken van de onderlinge verbondenheid van de bestaande netwerken in het gebied. Bij activiteiten geldt dat rekening wordt gehouden met de ecologische waarde en authenticiteit van het gebied en de mogelijke verbindingen die zijn te maken vanuit deze plek met Tolhuistuin, IJpleinbuurt, Vogelbuurt, Van der Pekbuurt en Overhoeks. Het proces moet resulteren in het blijven ontmoeten van bewoners, meer zichtbaarheid geven aan de plek, de tijdelijke programmering van Buurthaven en het continueren van de initiatieven in het gebied. De nieuwe ruimtelijke invulling van het gebied en initiatieven van Buurthaven moeten samen gaan en als één geheel aanvoelen. Mogelijk sluiten nieuwe initiatieven in het gebied zich nog aan, mits deze breed gedragen worden in de buurt. Daarbij moet verkend worden of initiatiefnemers zich dusdanig willen organiseren dat ze kunnen blijven in het gebied. De bewoners, ondernemers, organisaties worden begeleid in de tijdelijke programmering.

Placemaking draagt bij aan:

- Een prettige leefomgeving, waardoor de (huidige en nieuwe) bewoners en gebruikers met een veilig(er) gevoel over straat kunnen;
- Het gebruik maken van bestaande kansen en energie die voortkomt rond en van het Willemsluizegebied zelf. Dit kan via Placemaking activiteiten die letterlijk een plek krijgen op en rond het gebied en die de identiteitsdragers van de plek kunnen zijn en samen het lokale DNA gaan vormen.
- Het bieden van kansen om in het groen te programmeren en het gebruik en de levendigheid te bevorderen.
- De samenwerking tussen de huidige initiatiefnemers, buurtbewoners, ondernemers en instellingen uit de IJpleinbuurt, Vogelbuurt, Van der Pekbuurt en Overhoeks te versterken;

Doel van de opdracht Het selecteren van een leverancier die invulling geeft aan de Opdracht:
Uitvoering van Placemaking Willemsluizen / Sixhaven.

Placemaking heeft onder meer als doel om:

- De behoeften en kansen van dit gebied te vertalen naar concrete projecten en activiteiten;
- Ontmoeting tussen (huidige en nieuwe) bewoners, ondernemers en bezoekers te faciliteren;
- De sociale cohesie in het gebied te versterken door middel van evenementen en activiteiten;
- In samenspraak (en in samenwerking) met initiatiefnemers meer levendigheid te bieden door middel van placemaking;
- Bij te dragen aan het vergroten van de aantrekkelijkheid en bijzondere identiteit van het gebied als plek in Amsterdam Noord door aan te sluiten op lokale kwaliteiten.

* Bij het onderdeel 'voorwaarden' zijn verschillende uitgangspunten beschreven die de scope medebepalen.

Resultaat van de opdracht

De Opdrachtnemer zal in de uitvoering van de Opdracht de volgende Placemaking resultaten opleveren, zoals beschreven in de volgende paragrafen.

Kwalitatieve gunningcriteria:

De Opdrachtnemer zet in op het activeren en enthousiasmeren van (huidige en nieuwe) bewoners, bezoekers en gebruikers waarbij ontmoeting centraal staat in Willemsluizengebied, waardoor het gebied een aantrekkelijke plek wordt voor de buurt en inzet op meer eigenaarschap bij initiatieven waardoor het continueren van de initiatieven voor de toekomst gewaarborgd blijft.

Algemeen

- Het beoogde aantal deelnemers en bezoekers per activiteit of project is minimaal 50;
- Er vindt een reeks aan activiteiten plaats die in elk geval minimaal 12 kleine of 3 of 4 grote;
- De opdracht zal Opdrachtnemer uitvoeren tegen de in de offerte genoemde prijzen in euro's. Meerwerk zal slechts in behandeling worden genomen nadat de inhoud en het budget schriftelijk zijn overeengekomen met de gemeente;
- De Opdrachtnemer levert binnen 6 weken na afronding van het project een inhoudelijke en financiële verantwoording in.

1. Inventariseren en uitvoeren van actuele en kansrijke Placemaking resultaten:

Het in beeld brengen van actuele en kansrijke Placemaking projecten passend binnen het Plan van Aanpak Placemaking Willemsluizen / Sixhaven, voortbordurend op de bestaande placemaking initiatieven die reeds zijn ontplooid. De Opdrachtnemer is inhoudelijk verantwoordelijk voor de programmering.

De deelproducten zijn:

- Opstellen en uitvoeren van een programma 2022-2024 voor Willemsluizen gebied waarbij ten minste 3-4 potentiële kleine activiteiten/projecten en drie tot vier grote projecten worden gerealiseerd.
- Opdrachtnemer dient zelf te komen tot een procesvoorstel (Plan van Aanpak), planning en begroting voor de totstandkoming van het programma 2022-2023, hierbij gebruikmakend van de resultaten van het in te richten meetprogramma.

2. Actieve verbindingsrol

De Opdrachtnemer is in 2022-2024 verantwoordelijk voor het actief stimuleren en faciliteren van de Placemaking activiteiten van initiatief tot en met de uitvoering. Het gewenst dat de Opdrachtnemer proactief eigen advies en creativiteit inbrengt. Dit kan in de vorm van aanjagen, inspireren en/of het zelf organiseren van deze projecten. De gemeente heeft als doelstelling een duurzaam netwerk op het gebied van buurtvorming en Placemaking te realiseren, waarbij de faciliterende rol van de overheid uiteindelijk niet meer nodig is. Dit betekent dat de facilitator Placemaking gedurende opdracht zicht bij voorkeur als aanjager of inspirator opstelt en de faciliterende taken bij lokale betrokkenen en samenwerkingspartners belegd. Zo wordt (mede)eigenaarschap en 'empowerment' bevorderd. Alle Placemaking activiteiten zijn bovendien een coproductie met de buurt en andere stakeholders. Uitgangspunt hierbij is dat Placemaking niet voor, maar met en door deze buurt(netwerken) plaatsvindt.

3. Buurtnetwerken opzetten en bestaande versterken

Opdrachtnemer gebruikt in 2022 een of meer buurtnetwerken of zet deze op of versterkt bestaande netwerken met als doel toe te werken naar een lokaal geworteld buurtnetwerk voor de toekomst als resultaat van de verschillende Placemaking activiteiten. Denk hierbij dat het Placemaking programma een onderdeel blijft van het gebied of locatie of activiteiten in een stichting of andere (bestaande) organisatievorm wordt ondergebracht waarbij lokale partijen zelf (zo veel mogelijk) de verantwoordelijkheid over het programma gaan dragen. Uitgangspunt hierbij is dat de rol van de buurt(netwerken) groter wordt en die van de Opdrachtnemer juist kleiner. Dit met het oog op het bevorderen van (mede)eigenaarschap van de betrokkenen.

In de tussentijd is het uitgangspunt dat Placemaking zo veel als mogelijk al door de buurt zelf plaatsvindt. Daar waar nodig treedt de facilitator op in een meer actieve uitvoerende rol. Als dit laatste het geval is besteedt de facilitator gedurende het proces veel aandacht aan de overdracht van het resultaat aan de betrokkenen, zodat deze

er op lange termijn gebruik van kunnen maken en er (mede)eigenaarschap kan ontstaan.

4. Meten, analyseren en bijsturen

Om richting te geven aan de Placemaking aanpak wordt door de Opdrachtnemer een meetmethodiek ingericht hetgeen onderdeel is van de opdracht. De Opdrachtnemer vertaalt de doelstellingen behorende bij de ontwikkelpijlers in meetbare indicatoren en richt hier een efficiënte meet- analyse en rapportageproces voor in. De meetmethodiek geeft inzicht in korte en lange termijneffecten van het Placemaking programma t.o.v. de startsituatie van het gebied (nulmeting). Per 2 maanden wordt bekeken of en hoe de Placemaking aanpak moet worden bijgestuurd.

5. Levering van content voor communicatie

Het is van belang om gedurende de opdracht actief te communiceren over het Placemaking programma. Dit heeft deels ten doel iedereen in staat te stellen deel te nemen aan het proces. En deels om het resultaat voor het voetlicht te brengen. Het is van belang dat de communicatie gefaciliteerd wordt en participanten zelf als (mede)eigenaar van een resultaat naar voren kunnen treden. Dit vindt plaats in samenwerking met de projectleider en een communicatieadviseur van de gemeente die via de stadsdeelkanalen zorgen voor het ontsluiten van informatie naar derden. Van de facilitator wordt verwacht dat deze actief met de communicatieadviseur samenwerkt t.b.v. het communicatietraject en desgevraagd de benodigde content levert. Copyright en eigendom van de content ligt bij de Gemeente Amsterdam. Voor het laatste wordt een overeenkomst opgesteld door de facilitators. Verder spant de Opdrachtnemer zich voldoende in om bekendheid te geven middels sociale media als Facebook, Instagram, Twitter en reguliere media zoals websites, kranten, posters en flyers. Er dient gebruikt te worden gemaakt van de bestaande communicatiekanalen die reeds zijn ontwikkeld voor 'Buurthaven'. Er wordt tijdig (minimaal 3 weken van tevoren) reclame gemaakt voor de activiteiten en projecten. De Opdrachtnemer vermeldt in al het promotiemateriaal (gedrukt en digitaal) de betrokkenheid van de gemeente Amsterdam en gebruikt hiervoor het logo van de Gemeente Amsterdam met de tekst mede mogelijk gemaakt door gemeente Amsterdam.

6. Begeleiding van huidige initiatiefnemers

De Opdrachtnemer is het dagelijkse aanspreekpunt voor de gevestigde initiatieven in het gebied. Ondersteuning en begeleiding vindt op de volgende onderdelen plaats:

- Wekelijkse fysieke aanwezigheid op het terrein;
- Afstemming en begeleiding van initiatieven waar ze in het gebied tegenaan lopen, maar denk hierbij ook aan coaching bij uitvoering van een initiatief en promoten van hun activiteiten;
- Waarborgen van beheerverantwoordelijkheden, zoals het

controleren van het terrein en de nodige verzekeringen afsluiten;

- Financiële administratie voor activiteiten en initiatiefnemers, het aanvragen van subsidies en fondsen. De verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van voldoende (financiële) middelen ligt bij de initiatiefnemers. Vanuit de gemeente kunnen kleine noodzakelijke ingrepen aan de openbare ruimte gerealiseerd worden.
- Begeleiding en programmering van (nieuwe) activiteiten en kansen: kortlopende activiteiten organiseren met de buurt en initiatiefnemers die geen vaste ruimte nodig hebben. Nieuwe activiteiten zullen begeleiding nodig hebben op het gebied van promotie, financiering en productie. Maar ook nieuwe initiatieven verder uitvoeren, zoals de nadrukkelijke wens om een tijdelijke 'ruimte/kamer' in het gebied te hebben waar activiteiten binnen georganiseerd kunnen worden.
- Schakel vormen tussen de initiatiefnemers en de buurt; geluiden en wensen ophalen en draagvlak peilen voor de planvorming van de gemeente.

7. Bijeenkomsten organiseren

Minimaal 2-Maandelijks organiseren van een bijeenkomst waarin de verschillende initiatiefnemers binnen het Placemaking programma en die een raakvlak hebben met Placemaking elkaar op de hoogte brengen van de lopende activiteiten. De Opdrachtgever wordt ook voor deze bijeenkomst uitgenodigd.

8. Afstemmen Opdrachtgever

Wekelijks afstemmen met de Opdrachtgever waarin de voortgang, kansen en knelpunten binnen de opdracht constructief met elkaar besproken worden.

9. Kansen benutten

10. Rapporteren

Het ten minste 2-maandelijks opleveren van de volgende overzichten:

Juni, augustus, oktober en december 2021

- 1) Overzicht van lopende projecten en aanstaande initiatieven;
- 2) Planning van de Placemaking activiteiten en projecten op de drie plekken;
- 3) Een communicatiekalender met een vooruitzicht van het komende jaar;
- 4) Een actueel overzicht van de verplichtingen en prognose van het budget en aangepaste begroting voor Placemaking activiteiten;
- 5) Halfjaarlijkse terugkoppeling van de resultaten van het meet- en analyseplan.

voorwaarden

- Gemeente gaat aan de slag met tijdelijke inrichting van het Willemsluizegebied waarbij het terrein groen blijft en ruimte blijft behouden voor initiatieven.
- Grond en Ontwikkeling blijft nog 2 jaar betrokken als eigenaar van het gebied, daarna moet het eigenaarschap en beheer overgaan naar stadsdeel en stadswerken. De overgang vormt onderdeel van de opdracht. De opdracht kan dan nog met 1 jaar verlengd worden.
- Een overkoepelende omgevingsvergunning aanvraag voor vijf jaar (2022-2026) is gedaan voor de verschillende huidige initiatieven op Buurthaven. Zo hoefden de initiatiefnemers dat niet allemaal zelf te doorlopen.
- De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het regelen en aanvragen van de nodige vergunningen en ontheffingen.
- U bent verzekerd voor de activiteiten en/of evenementen die u organiseert in het kader van deze opdracht.
- Initiatieven die reeds onderdeel zijn van Buurthaven worden betrokken bij het vervolg van het proces;
- Een geselecteerd initiatief moet december 2026 (einde omgevingsvergunning) direct verplaatsbaar of verwijderbaar zijn. Het initiatief kan geen vaste vorm aannemen zoals het planten van bomen.
- Er is ruimte voor het organiseren van evenementen op het terrein, zowel buurt gerelateerd als grootstedelijk. In participatieavonden kwam echter naar voren dat het belangrijk is dat dit wordt afgestemd met de buurt i.v.m. overlast, zowel geluid als vervuiling;
- Er dient rekening gehouden te worden met de bestemming van het gebied. Zie onderstaande globale beschrijving van de bestemming.

De bestemming is Groen en de functies die zijn toegestaan zijn onder andere groenvoorzieningen; park; plantsoen; voet- en fietspaden; speelvoorzieningen; verblijfsrecreatie. Met verblijfsrecreatie wordt bedoeld "Recreatief buitenverblijven, waarbij wordt overnacht in kampeermiddelen, dan wel in bouwwerken, die beschikbaar zijn gesteld voor het houden van recreatief nachtverblijf, niet zijnde een hotel, een pension of woning anders dan een zomerhuis".

Evenementen zijn niet toegestaan en daar is sowieso een aparte vergunning voor nodig, ook moet het passen in het beleid, aangezien er overal al veel evenementen zijn is de stad terughoudend met nieuwe initiatieven op dit gebied.

- De verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van voldoende (financiële) middelen ligt bij de initiatiefnemers. Vanuit de gemeente kunnen kleine noodzakelijke ingrepen aan de

Gemeente Amsterdam

openbare ruimte gerealiseerd worden;

- De initiatieven kunnen geen verdere rechten ontlenen aan het gebruik van de openbare ruimte in het Willemsluizengebied. Dit moet helder zijn in de communicatie naar betrokkenen;
- De ingrepen en het gebruik mogen de mogelijkheden voor de toekomstige gebiedsontwikkelingen niet 'bemoeilijken';

samenstelling 5.1, 2, e (5.1, 2, e , 5.1, 2, e (en 5.1, 2, b , e
beoordelingstea 5.1, 2, e .
m als procesbegeleider.

bureaus Placemakers, Pop-up city en Stipo ???